

Helsingin olympialaiset

Suomi oli menestynyt urheilumaana niin hyvin, että vuoden 1940 olympialaiset annettiin Helsingin järjestettäväksi. Sodan takia kisat peruuntuivat, mutta uusi tilaisuus Helsingille suotiin vuonna 1952. Tähän vaikutti pyrkimys saada Neuvostoliitto ja muut itäblokin maat mukaan olympialiikkeeseen, ja Helsingin katsottiin sopivan puolueettomaksi kisapaikaksi.

Suomessa kisojen järjestäminen koettiin sekä suureksi kunniaksi että myös raskaaksi ponnistukseksi. Jälleenrakennus oli vielä kesken, joten monien mielestä rakentamiskapasiteetti olisi pitänyt käyttää asuntojen ja teollisuuden hyväksi. Vaikka stadion oli valmistunut jo vuonna 1938, sitä piti laajentaa, ja muutakin kisojen vaatimaa rakentamistarvetta oli runsaasti. Kilpailijoille ja lehdistölle rakennettiin majoituspaikkoja, ja uusi lentoasema sekä satamaterminaali valmistuivat liikennettä palvelemaan.

Huolimatta kylmän sodan kireästä ilmapiiristä Helsinkiin saapui joukkueita idästä ja lännestä eikä poliittinen jännitys päässyt leimaamaan kisoja. Poliitikko vaikutti kuitenkin taustalla muun muassa siten, että itäblokin urheilijoita vahdittiin tarkoin ja toisaalta tiedettiin, ettei heidän valmennuksensa useinkaan vastannut perinteistä käsitystä amatööriurheilusta. Neuvostoliiton ja muiden itäblokin maiden urheilijat tarjosivat jo kovan vastuksen aikaisemmin länsimaiden hallitsemissa lajeissa.

Helsingin kisat olivat siihenastisen historian suurimmat. Avajaisissa marssi 71 maan joukkueet, ja kaikkiaan mukana oli 5 800 kilpailijaa.

Suomalaisten kannalta merkittävää oli kansainvälisen värikyyden ilmestyminen varsin suljettuna pysyneeseen maahan. Moni suomalainen olympiavieras ensi kerran näki mustaihoisia ja sai juodakseen uutta ihmejuomaa Coca Colaa.

Myös suomalaiset oikeistoon ja vasemmistoon jakautuneet urheiluorganisaatiot yhdistivät kisoihin voimansa. Juhlien jälkeisen arkipäivän koittaessa järjestöjen välinen riitely kuitenkin taas jatkui.

Vaikka Suomen urheilumenestys Helsingissä jäikin ennen sotia koettuja saavutuksia selvästi vaatimattommaksi, presidentti Paasikivi monen suomalaisen lailla kirjasi päiväkirjaan tyytyväisyytensä: "Olympialaiset onnistuivat hyvin. Ulkomaalaiset, myös lehdet, ovat antaneet tunnustuksensa hyvästä järjestelystä. Tämä on kyllä meille hyvä asia ja reklaamia."

Lähteinä mm: Lauri Haataja, "Tasavallan juhlahetket 1952", teoksessa Suomi 75, s. 248 - 249 ja Seppo Hentilä, "Olympiamaa Suomi" teoksessa Suomalaisten tarina 3 (1993), s. 188 - 193.